

«نشانه» برای دین اسلام در طبقه بندی کنگره

یحیی دوستدار

در طبقه بندی کتابخانه کنگره برای دین مبین اسلام دو حرف BP اختصاص داده شده و تمام موضوعهای مربوط باین دین در دوازده صفحه خلاصه شده و از شماره یک تا ۱۹۵ به تقسیمات جزئی شماره داده شده است.

موضوعهای کلی و کتب جامع بین شماره های یک تا ۹ و تقسیم شده است و بقیه مطالب اسلامی زیر عنوانهای کلی تاریخ، شرح حالها، قرآن و کتب مقدس، حدیث، فقه، کلام و مطالب کلی دیگر نظیر بستگی اسلام با سایر مذاهب و مسئله عبادت در اسلام و فرق مختلف اسلامی ترتیب یافته است.

اگر از پنجاه شماره اول چشم پوشی کنیم در بقیه تقسیم بندی، سرعنوانهای انتخاب شده بهیچوجه بار مطالب مختلف و متنوعی را که در اسلام وجود دارد نمیکشد و برای طبقه بندی کتب اسلامی ابدأ تکافو نمیکند. از طرف دیگر چون بنظر میرسد که عنوانهای انتخابی از زبان عربی گرفته شده دو اشکال مشاهده میشود که یکی مربوط به ترجمه از زبانی است که برای زبان فارسی بیگانه است و دیگر اینکه این عنوانها تحت تأثیر عقاید اهل تسنن قرار گرفته و آنچه که مربوط و مخصوص به فرقه شیعه است منظور نگردیده است.

بنابراین برای تطبیق با موضوعهای مختلف در اسلام ناگزیر بایستی هم در طرز تقسیم بندی موضوعی وهم در تعیین عنوانهای بهتری که منطبق با کتب موجود در این مورد است تغییراتی داد و آنها را قابل انطباق با عناوین کتب موجود درباره اسلام تنظیم کرد.

بادقتی که در این مورد بعمل آمد و باتشکیل جلسات مشاوره ای از کتابداران

و متخصصین مطلع که وسیله کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران صورت گرفت در مورد مطالب اسلامی تغییرات زیر در طبقه بندی کتابخانه کنگره مفید به نظر می رسد :

۱- تغییر بعضی از اصطلاحات بطوریکه ترجمه دقیق جمله انگلیسی داده شده نیست و بیشتر منطبق با فارسی است.

۲- شماره ۷۷ که به مدیحه سرائی اختصاص داده شده برای سرگذشت سایر رجال اسلامی غیر از حضرت محمد (ص) و امامان (ع) در نظر گرفته شد.

۳- در شماره ۱۰۰ که برای قرآن و کتب مقدس گرفته شده شماره های فرعی ۱ و ۲ و ۳ برای ترجمه قرآن بسایر زبانها غیر از زبان عربی اختصاص یافته است. برای قرآن بزبان فارسی فقط یک عشره ۶ ضبط شده بود و چون این شماره کافی نبود شماره ۱۰۲ به قرآن بزبان فارسی اختصاص داده شد. همچنین چون شماره های ۱۰۴ و ۱۰۵ برای قرآن بزبانهای بعضی از کشورهای شرقی داده شده بود برای اینکه این شماره ها به کشورهای شرقی تعلق گیرد از شماره ۱۰۳ تا ۱۰۵ برای قرآن بزبانهای شرقی با تقدم الفبائی داده شد. همین کار در مورد کشورهای عربی و اروپائی انجام گرفت و از شماره ۱۰۶ تا ۱۲۷ به کشورهای غربی و اروپائی داده شد. شماره ۱۰۳ و شماره های فرعی آن به علوم قرآنی و بلاغت قرآن داده شد و بطور کلی سرعنوانهای داده شده قبلی تغییر پیدا کرد.

۴- در قسمت حدیث اهل تشیع شماره داده نشده بود و در مقابل ۱ شماره فرعی A۱۲ تا A۴ به بزرگان حدیث داده شده بود که زائد بنظر می رسد. در شماره ۱۳۶ تاریخ حدیث ۱۸ شماره فرعی انتخاب شده بود که بعضی از آن قابل تطبیق بزبان فارسی نبود در نتیجه در موقع ترجمه اصطلاح آن ها بصورتی که بفارسی و اصول علم حدیث در فارسی منطبق باشد تصحیح شد. همچنین است در قسمت فقه اسلامی گذشته از تغییری که درعنوانهای داده شده صورت گرفت چون برای فرقه های شیعه

شماره‌ای در نظر گرفته نشده بود شماره‌های فرعی ۲ تا ۵ به ۱۰۶ برای فقه جعفری ، زیدی ، اسمعیلی و سایر فرق شیعه اختصاص یافت .

۵- در شماره ۱۶ که به آثار کلی درباره اسلام داده شده بود تقسیماتی که بترتیب قرن و بنا بر تاریخ مسیحی تنظیم شده بود بسال هجری قمری منظم شد . در شماره‌های بعدی تا شماره ۱۹۳ فقط بعضی تغییرات در ترجمه کلمات و اصطلاحات داده شد .

۶- در تقسیم ۱۹۳ چون شعب شیعه منظور نشده بود شماره‌های ۲ و ۳ و ۴ به شیعه جعفری ، زیدی ، اسمعیلی داده شد . همچنین در تقسیم بندی ۱۹۵ چون بعضی از شعبه‌های فرقه شیعه و فرق اسلامی ایرانی ذکر نشده بود اضافه گردید . ذیلاً این تقسیمات مشاهده میشود .

۱	نشریات ادواری ، مجلات و روزنامه‌ها
۹	کتاب
۱۰	انجمن‌ها ، کنفرانس‌ها ، باشگاه‌ها
۱۵	کنگره‌ها و مجامع
	مجموعه ، جنگ‌ها
۲۰	از چند نویسنده ماه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
۲۵	از یک نویسنده
۴۰	لغت‌نامه‌ها ، دائرة المعارف‌ها

تعلیمات و آموزش

	بطور جامع و کلی
۴۲	کارهای عمومی و کلی
۴۳	برای کشورهای مختلف بترتیب حروف الفباء

تعلیمات مذهبی برای جوانان

۴۴	بطور جامع و کلی ، سازمانها و مؤسسات
----	-------------------------------------

کتاب درسی ، داستانها ، سئوال وجوابها	۴۵
مدارس ومکتبهای مختلف بترتیب حروف الفباء	۴۸
سرگذشت طلاب وتاریخ نویسان بترتیب حروف الفباء	۴۹

تاریخ

کارهای جامع وکلی	۵۰
کلیات مخصوص بیک موضوع (جنبه های خاص بانظر کلی)	۵۲
جزوات ، سخنرانیها ، مقالات وغیره	۵۳
بترتیب زبان تنظیم شود	
مطالب کلی از ابتدا تا سال ۱۲۵۰ ه ق	۵۵
از ۱۲۵۰ به بعد	۶۰
نژادها ، ملیت ها ، عشیره ها وغیره بترتیب حروف الفباء	۶۲
باتقدم کشورها ، منطقه ها وغیره	

تاریخ برحسب قاره ها وکشورها :

برای هرکشور بترتیب زیر	
A۱- کارهای جامع وکلی	
A۳- بترتیب نژاد، منطقه ، عشیره وغیره (بارجگان کشور ، منطقه وغیره)	
A۴- بترتیب قاره برحسب حروف الفباء	

تاریخ اسلام

بترتیب هرکشور برحسب حروف الفباء	
(۱) - کارهای جامع وکلی	
(۲) - برحسب موضع ومحل بنا بترتیب حروف الفباء	
تاریخ اسلام درآسیا	۶۳
درآفریقا	۶۴

در اروپا	۶۵
در استرالیا و جزایر اقیانوس آرام	۶۶
امریکا با امریکای شمالی	۶۷
امریکای جنوبی	۶۸
سرگذشتها :	
مجموعه سرگذشتها	۷۰
سرگذشت افراد بطور انفرادی :	
سرگذشت محمد (ص)	۷۵
سرگذشت معصومین و ائمه اطهار (بنا بر ترتیب ۱۲ امام خواجه نصیر)	۷۶
سرگذشت سایر رجال اسلامی بترتیب حروف الفباء برای خلفاء رجوع شود ب قسمت تاریخ	۷۷
تاریخ ادبیات اسلام بطور جامع و کلی	۸۹
کتاب مقدس :	
قرآن مجید :	
متن بزبان عربی	۱۰۰
آیات منتخبه	۱۰۱
ترجمه قرآن بزبانهای شرقی :	
ترجمه بزبان فارسی	۱۰۲
ترجمه بزبانهای شرقی دیگر غیر از زبان فارسی بترتیب حروف الفباء	۱۰۳-۱۰۵
ترجمه بزبانهای عربی و اروپائی بترتیب حروف الفباء	۱۰۶-۱۲۷
سوره های مستقل قرآن ، بترتیب نام سوره ها	۱۲۸
آثار راجع به قرآن بطور جامع	۱۳۰

علوم قرآنی :

تاریخ قرآن	۱۳۱
تجوید و قرائت	/۱
فهارس ، کشف الایات ، کشف الکلمات	/۲
خواص آیات	/۳
شان نزول آیات	/۴
ناسخ و منسوخ در آیات	/۵

بلاغت قرآن :

اعجاز قرآن	/۶
مجازات قرآن	/۷
قصص قرآن	/۸
امثال قرآن	/۸۲
لغات قرآن	/۸۴
تفسیر قرآن	/۸۶

اصول دین در قرآن :

کلام : مباحث کلامی در قرآن	۱۳۲
تعالیم و اخلاقیات قرآن	
لغتنامه های قرآن	۱۳۳
مباحث قرآنی : بنابر موضوع بترتیب حروف الفباء	۱۳۴

حدیث و اخبار :

احادیث بطور جامع و کلی	۱۳۵
احادیث اهل سنت و جماعت ، بترتیب تاریخ تدوین	/۱

احادیث اهل تشیع ، بترتیب تاریخ تدوین	/۲
تاریخ علم حدیث و اخبار	۱۳۶
صدور حدیث	/۲
سلسله سند و طرق روایت	/۳
متن حدیث	/۳۳
سندیت حدیث ، درایة الحدیث	/۴
شروط روایت حدیث	/۵
حدیث نبوی	/۶
حدیث منتهی به صحابه	/۷
حدیث منتهی به تابعین	/۷۲
حفاظ ، رواة ، وناقلین حدیث	/۷۴
احادیث صحیح ، حسن ، ضعیف	۷۶
احادیث مجعول	/۷۸
سایر مباحث راجع به حدیث ، برحسب موضوع بترتیب	/۸
حروف الفباء	
قصص اسلامی	۱۳۷
فقه اسلامی :	
نشریه های ادواری در فقه اسلامی ، مجامع فقهای اسلام و غیره	۱۴۰
مجموعه های فقهی فقها	۱۴۱
بوسیله نویسندگان مختلف برحسب اسم مؤلف بترتیب	/۱
رسالات عملی مجتهدین برحسب اساسی آنان بحروف الفباء	/۲
لغتنامه های فقهی	۱۴۲
تعلیم و آموزش علم فقه ، بطور جامع و کلی	۱۴۳
تأسیسات مخصوص طلاب علوم دینی و فقهی	۱۴۴

اصول و شرایع	۱۴۵
اصول اهل تسنن	۱۴۶
قیاس	۱۴۷
اصول اهل تشیع	۱۴۸
اصول مربوط بسایر فرق	۱۴۹

مکتبهای فقه اسلامی :

بطور جامع و کلی	۱۵۰
فقه اهل تسنن بطور جامع و کلی	۱۵۱
فقه حنفی	۱۵۲
فقه شافعی	۱۵۳
فقه مالکی	۱۵۴
فقه حنبلی و وهابی	۱۵۵
فقه اهل تشیع بطور جامع و کلی	۱۵۶
فقه جعفری	/۲
فقه زیدی	/۳
فقه اسمعیلی	/۴
فقه سایر فرق اسلامی شیعه	/۵
فقه بیروان خوارج	۱۵۷
آثار جامع و کلی درباره اسلام :	۱۶۰
از ابتدا تا سال ۱۲۵۰ ه . ق	۱۶۱
از ۱۳۵۰ بعد	/۲
جنبه های خاص بانظر کلی	۱۶۳
مقالات ، سخنرانیها ، پرسش و پاسخ ها ، خطابه ها	۱۶۵
اصول عقاید دینی - اصول دین اسلام .	/۵

علم کلام در اسلام (مباحث کلامی)

آثار جامع و کلی	۱۶۶
تاریخ علم کلام ، عقاید خاص	/۱
توحید و اثبات واجب الوجود	/۲
جبر و اختیار	/۳
آثار مربوط به نبوت عامه	/۴
محمد رسول الله (نبوت خاص)	/۵
آثار مربوط به رسالت رسول اکرم	/۵۵
مسئله وحی و الهام	/۶
معجزه	/۶۵
مسئله انسان	/۷
مسئله روح	/۷۳
مسئله گناه	/۷۵
مسئله معاد	/۸
عالم برزخ	/۸۲
محشر ، روز رستاخیز ، قیامت	/۸۳
حساب - قضاوت در اعمال مردم در روز قیامت	/۸۵
بهشت	/۸۷
دوزخ	/۸۸
جان و روان ؛ فرشتگان ، دیو ، شیطان و جن	/۸۹
مسئله خلافت	/۹
مسئله امامت	/۹۳
مهدی موعود - مسئله غیبت صغری و غیبت کبری	/۹۴

جزوات مختلف	۱۶۷
کفر والهاد وبدعت	/۵
ارتداد وسریچی از اسلام	۱۶۸
کتب وآثار در رد اسلام وقرآن	۱۶۹
آثاریکه به دفاع از اسلام نوشته شده	۱۷۰
آثار مبلغین وتبلیغات اسلامی	/۳
دعوت به اسلام	/۵
اسلام وادیان دیگر	۱۷۱
بستگی عقاید - اغماض	۱۷۱/۵
اسلام ومذهب مسیح	۱۷۲
اسلام وادیان بودائی ، هندو ، یهود وغیره بترتیب الفبائی	۱۷۳
اطفال در اسلام	/۳
زن در اسلام	/۴
اسلام ودولت (دولت در نظر اسلام)	/۶
اسلام وآزادی مذهب	/۶۵
اسلام وسیاست	/۷
فروع دین در اسلام	۱۷۴
فریضه های پنجگانه	۱۷۶
شهادت	۱۷۷
نماز	۱۷۸
روزه	۱۷۹
ذکوة	۱۸۰
حج	۱۸۱

جهاد	۱۸۲
خمس	۱۸۳
دعاهای مخصوص اعیاد و متون مربوط بستایش ها و نیایش ها	/۳
سرودهای مذهبی	/۴
جشن ها	/۶
سایر مراسم مذهبی برحسب موضوع بترتیب حروف الفباء	/۷
۱۸۴	سراسم مخصوص مذهبی و شعائر اسلامی و اعمال مذهبی و غیره
نماز جماعت	/۲
دعا	/۳
وضو، غسل، تطهیر	/۴
روزه در غیر از ماه روزه	/۵
قربانی	/۶
مسئله زیارت قبور متبرکه	/۷
ختنه	/۸
سایر جشنها و مراسم مذهبی برحسب موضوع بترتیب حروف الفباء	/۹
۱۸۵	سأوران تبلیغات مذهبی
مؤذن و اذان	/۳
امام و جانشین	/۴
سایر اسور تبلیغی برحسب موضوع بترتیب حروف الفباء	/۵
روزها و ماههای مخصوص مذهبی، ایام متبرکه	۱۸۶
سراسم جمعه ها	/۳
سراسم ماه مبارك رمضان	/۴

سراسم روز عاشورا	/۵
عید اضحی (عید قربان)	/۶
سایر روزهای مذهبی برحسب موضوع بترتیب حروف الفباء	/۹
۱۸۷ اماکن مقدس و قبور متبرکه و تاریخی	
آثار مربوط به اوقاف و موقوفه	/۲
موقوفه های عام و خاص برحسب موضوع بترتیب حروف الفباء	/۳
تصوف و عرفان	۱۸۹
خانقاه ، مرشد ، سلسله اخوان ، درویش	/۲
اولیاء الله ، مقدسین	/۳
شرح حال اولیاء و مقدسین بطور جمعی	/۴
شرح حال اولیاء و مقدسین بطور انفراد بترتیب الفبائی	/۵
مطالب مربوط بسایر مرشدها برحسب نام مرشد بترتیب الفباء	/۷
۱۹۰ دسته های مذهبی محلی در هر ناحیه	
موضوعهای مربوط بهر دسته برحسب موضوع بترتیب الفباء	/۵
۱۹۱ فرقه های مذهبی بطور جامع و کلی	
۱۹۶ اهل تسنن ، اختصاصات کلاسی آنها	
حنفی	/۲
حنبلی	/۳
مالکی	/۴
شافعی	/۵
۱۹۳ اهل تشیع	
جعفری	/۲

زیدی	/۳
اسماعیلی	/۴
سایر فرق اسلامی	۱۹۵
(۱) کارهای جامع و کلی	
(۲) شرح حال ها .	

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی